

การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุด
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
Management on the Folk Museum of Thapood Temple,
at Samphran District, Nakhonpathom Province.

พระใบฎีกาอรุณพล พลสีโล (สงวนเชื้อ)*
พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ**
อุบล วุฒิพรโสภณ***

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านในประเทศไทย ๒) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของ วัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๓) เพื่อศึกษาผลสำเร็จในการดำเนินงานการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ระเบียบวิธีวิจัยดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้การวิจัยเอกสาร และสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๕ ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสามารถสรุปและมีข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การอนุรักษ์โบราณสถานหรือสิ่งก่อสร้างอยู่ติดที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ โบราณวัตถุหรือสังหาริมทรัพย์ที่เป็นของโบราณไม่ว่าจะเป็นสิ่งประดิษฐ์ หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาตินั้น จะต้องเคารพต่อเอกลักษณ์และคุณค่าที่สำคัญของสถาปัตยกรรมหรือศิลปกรรม ซึ่งต้องมีการศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียด ชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย การพัฒนาทางความคิด เกี่ยวกับการรักษาและการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุมีมากกว่าหลายร้อยปี กว่าจะสร้างหลักเกณฑ์หรือทฤษฎีในการอนุรักษ์ได้ และทฤษฎีการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ นิยมใช้แพร่หลายในปัจจุบัน จนกลายเป็นบทสรุปของหลักเกณฑ์การอนุรักษ์โบราณสถานสากล ส่งผลให้เกิดหลักเกณฑ์การอนุรักษ์โบราณสถานทั่วโลก จะต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชาวบ้านให้ร่วม มือกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น สนับสนุนการ

* สารนิพนธ์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

** รองศาสตราจารย์ ประธานกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

*** อาจารย์ ดร.กรรมการควบคุมสารนิพนธ์

ดำเนินงานของโครงการจัดตั้งอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษาโบราณสถาน โดยการจัดหาอาสาสมัครอบรมสั่งสอนชาวบ้านให้เห็นคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมของชาติ

๒. การบริหารจัดการของพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านวัดท่าพูด เบื้องต้นได้รับการสนับสนุนจากทางวัดโดยมติของคณะกรรมการในการปรับอาคารเดิมคือ หอพระไตรปิฎกหลังเก่าเป็นพิพิธภัณฑสถานหลังแรกโดยใช้บในการปรับโครงสร้างของอาคารให้ใช้เป็นห้องจัดแสดงและเสริมลูกกรงเหล็กป้องกันการขโมยวัตถุในอาคารและสามารถเปิดให้ประชาชนเข้าชมได้ แต่หลังจากนั้นการไม่สามารถจัดหางบในการบริหารงานได้ต่อไป จึงต้องมีการจัดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำรายได้มาใช้ในการบริหารงาน และมีการบริจาคเข้าเป็นกองทุนพิพิธภัณฑสถาน โดยนำดอกผลมาใช้จ่ายซึ่งก็ไม่เพียงพอจากอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับ จึงดำเนินงานไปตามกำลัง และสิ่งสำคัญคือ บุคคลากรที่บริหารงานคือผู้ที่มีจิตอาสาและรับผิดชอบงานตั้งแต่เริ่มก่อตั้งซึ่งเป็นกรรมการของวัดท่าพูด ที่ไม่ได้รับสิ่งตอบแทนแต่มีความพร้อมในการทำงาน การดูแลและที่สำคัญคือสามารถให้พิพิธภัณฑสถานยังคงอยู่ถึงปัจจุบันและเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป

๓. ผลสำเร็จของการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ถือได้ว่าเป็นวัดแห่งหนึ่งที่มีความเก่าแก่อายุมากกว่า ๒๐๐ ปี มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ชาติไทย ที่มีแหล่งโบราณสถาน มีวัตถุโบราณที่สำคัญ เป็นแหล่งกำเนิดภูมิปัญญาชาวบ้าน และมีศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหลายอย่าง ซึ่งจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านและมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของประชาชนชาวจังหวัดนครปฐม พพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด จึงได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอีกด้านหนึ่งของการเก็บรักษา การอนุรักษ์ การเรียนรู้และการเผยแพร่ที่สำคัญ ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคณะสงฆ์และไวยาวัจกรรวมไปถึงประชาชนในพื้นที่และยังมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ และร่วมกันพัฒนาพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านอย่างต่อเนื่อง

๔. ทั้งนี้แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ควรมีการวางแผนที่ดีในการบริหารจัดการ การกระจายงานและการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง พพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้นำชุมชนควรร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการเก็บรักษาที่ถูกต้อง โดยการแยกหมวดหมู่ให้ชัดเจน มีการระดมเงินทุนเพื่อจัดหาสถานที่หรือตู้นิรภัยเพื่อเก็บสิ่งของโบราณ หรือ สิ่งที่มีค่าของชุมชนให้ปลอดภัย พพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด ควรมีผู้รู้เฉพาะด้านในท้องถิ่นและร่วมกับวัดเพื่อช่วยกันจัดทำเอกสาร การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์อย่างฉลาดกับสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับชุมชนและสังคมร่วมกันเผยแพร่สิ่งที่มีค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม โดยรวมเพื่อจัดให้เกิดความรักและหวงแหนมรดกของชุมชนให้เป็นชาติ เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันให้ได้พิพิธภัณฑสถาน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, พพิธภัณฑสถาน, การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน

ABSTRACT

The objectives of this Article were : 1) to study the concept about folk museum management of Thapood temple, Samphran district, Nakhonpathom province, 2) to study the comparison of the folk museum management of Thapood temple, Samphran district, Nakhonpathom province, 3) to study the problems and suggestions about the folk museum management of Thapood temple, Samphran district, Nakhonpathom province,. The research is a qualitative research that making a research through documents and in-depth interview with 15 key informants, and the data analysis from interview was used by the content analysis technique can be summarized and suggested as following.

The findings of this research as follows :

1. The antique preservation and historical site were not movable. The antique or asset was old thing that made by human or by nature, must respect the identity of architect or arts that must analyze in details. The antique and historical site must be protected and distributed the knowledge to the folk people. The development of concept about preservation and antique preservation more than 100 years. The way to regulate the new law for to preserve the universal antique as the theory of preservation and theory of antique preservation and historical sites. It was popular in the world society to preserve it. They should cooperate with the state officer and folk community people and support to preserve the antique and should train to have the volunteer and train the folk farmers to see the heritage of nature.

2. The folk museum management of Thapood temple, Samphran district, Nakhonpathom province, at the beginning , to get the support from the temple by folk committee and people can go and after that could not have the enough budget for better work procedure. The forest cloth will bring the income and get the donation to the museum found by using interest and the most important is the public mind to make responsible to set up the committee of museum of Thapood temple and it knows the museum still can keep it up to the present.

3. The success of folk museum management of Thapood temple, Samphran district, Nakhonpathom province, was very old upto 200 years, it had importance to Thailand history , the ancient place, source of folk wisdom arts of culture of locality, to set up the museum and be famous to know of Nakhonpathom province. The folk museum management of Thapood temple, Samphran district,

Nakhonpathom province becomes the identity. Moreover, it is important so Sangha should cooperate to develop the folk museum continuously.

4. The guidelines to support to local museum management of Thapood temple, Samphran district, Nakhonpathom province, should plan to manage and distribute and making the public relations continuously. The museum should be distributed government sector and community leader to participate correctly by having the fund and cooperate the folk museum of Thapood temple, should use the advantage to have maximize the museum smartly with community and society to spread over the country and be useful for the community and society for the love the heritage of community as the country for co-acceptance.

Keywords : Management, Museum, The folk museum management

๑. บทนำ

พิพิธภัณฑ์มีเป้าหมายในการเก็บรักษาและดูแลสิ่งของที่สำคัญทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะ เพื่อจัดแสดงต่อหน้าสาธารณชน พิพิธภัณฑ์ขนาดใหญ่มักจะตั้งอยู่ในเมืองใหญ่ที่สำคัญของโลกซึ่งมักจะมีผลงานแสดงที่หลากหลายในขณะที่พิพิธภัณฑ์ขนาดย่อมที่กระจายอยู่ตามทั่วโลกมักจะจัดแสดงผลงานของท้องถิ่นนั้น หรือเฉพาะวัตถุที่เกิดจากความสนใจของเจ้าของพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์เป็นหน่วยงานอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และเป็นแหล่งที่คนในสังคมสามารถแสวงหาความรู้ และความบันเทิงทางวิชาการได้อย่างกว้างขวาง การดำเนินงานพิพิธภัณฑ์นั้นเป็นงานที่ต้องอาศัยใจรัก ความรอบรู้ ความคิดสร้างสรรค์ของผู้ทำตลอดจนอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลหลายฝ่าย งานพิพิธภัณฑ์จึงเข้มข้นและสามารถดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์สมความคาดหวังจากสังคม^๑

วัดท่าพูด เป็นวัดเก่าแก่ สร้างขึ้นในสมัยในกรุงศรีอยุธยาตอนปลายราว พ.ศ.๒๓๑๐ เป็นวัดที่สำคัญของท้องถิ่น มีการรวบรวมวัตถุโบราณที่สำคัญกับประวัติศาสตร์ชาติไทยรวมถึงรวบรวมวัสดุเครื่องใช้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในอดีตจึงมีการจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ถือได้ว่าเป็นวัดแห่งหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มีแหล่งโบราณสถานซึ่งจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านและมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของประชาชนชาวจังหวัดนครปฐม^๒ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด จึงได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอีกด้านหนึ่งของการเก็บรักษา การอนุรักษ์ การเรียนรู้และการเผยแพร่ที่สำคัญ ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพูด เป็นแหล่งอนุรักษ์มรดก ภูมิปัญญาของท้องถิ่นและเป็น

^๑สุริยา รัตนกุล, พิพิธภัณฑ์ไทยในศตวรรษใหม่, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๕, หน้า ๓.

^๒สัมภาษณ์ นายกถิ่น สุวรรณพงษ์, ไวยาวัจกรวัดท่าพูด, ๒๐ มกราคม ๒๕๕๙.

แหล่งเรียนรู้ความเป็นไทยของอนุชนคนรุ่นหลัง แต่การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุดที่ผ่านมา ยังไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งเท่าที่ควร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุด” เพื่อจะได้นำผลของการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการของพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านวัดท่าพุด ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีความสำคัญต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการก่อตั้งของพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านอย่างสมบูรณ์แบบต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านในประเทศไทย
๒. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
๓. เพื่อศึกษาผลสำเร็จในการดำเนินงานการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๓. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ครอบคลุมประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้าน และการบริหารจัดการของพระสงฆ์ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญตามลักษณะการเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key informants) ซึ่งประกอบไปด้วย พระสังฆาธิการ พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถาน และนักวิชาการ รวม ๑๕ ท่าน

๔. วิธีการดำเนินการวิจัย

๑. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

- ๑) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

๒) การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญตามลักษณะการเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้ให้หลักที่สำคัญ (Key informants)

๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญตามลักษณะการเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ (Key informants) ซึ่งประกอบไปด้วย ๑๕ ท่าน

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเทคนิคที่นำมาใช้ในการเก็บข้อมูล คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept interview)

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Aanlysis Technique) ตามโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ประกอบการสังเกตของผู้วิจัย

๕. ผลการวิจัย

๑. การอนุรักษ์โบราณสถานหรือสิ่งก่อสร้างอยู่ติดที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ โบราณวัตถุหรือสิ่งหามทรัพย์ที่เป็นของโบราณไม่ว่าจะเป็นสิ่งประดิษฐ์ หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาตินั้น จะต้องเคารพต่อเอกลักษณ์และคุณค่าที่สำคัญของสถาปัตยกรรมหรือศิลปกรรม ซึ่งต้องมีการศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียด ชัดเจน และถูกต้องตามหลักวิชาการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ด้านการอนุรักษ์แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้วย การพัฒนาทางความคิด เกี่ยวกับการรักษาและการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุมีมากกว่าหลายร้อยปี กว่าจะสร้างหลักเกณฑ์หรือทฤษฎีในการอนุรักษ์ได้ และทฤษฎีการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ นิยมใช้แพร่หลายในปัจจุบัน จนกลายเป็นบทสรุปของหลักเกณฑ์การอนุรักษ์โบราณสถานสากล ส่งผลให้เกิดหลักเกณฑ์การอนุรักษ์โบราณสถานทั่วโลก จะต้องเป็นผู้ประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับชาวบ้านให้ร่วม มือกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น สนับสนุนการดำเนินงานของโครงการจัดตั้งอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษาโบราณสถาน โดยการจัดหาอาสาสมัคร อบรมสั่งสอนชาว บ้านให้เห็นคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมของชาติ

๒. การบริหารจัดการของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดท่าพูด เบื้องต้นได้รับการสนับสนุนจากทางวัดโดยมติของคณะกรรมการในการปรับอาคารเดิมคือ หอพระไตรปิฎกหลังเก่าเป็นพิพิธภัณฑ์หลังแรก โดยใช้งบในการปรับโครงสร้างของอาคารให้ใช้เป็นห้องจัดแสดงและเสริมลูกกรงเหล็กป้องกันการขโมยวัตถุในอาคารและสามารถเปิดให้ประชาชนเข้าชมได้ แต่หลังจากนั้นการไม่สามารถจัดหา

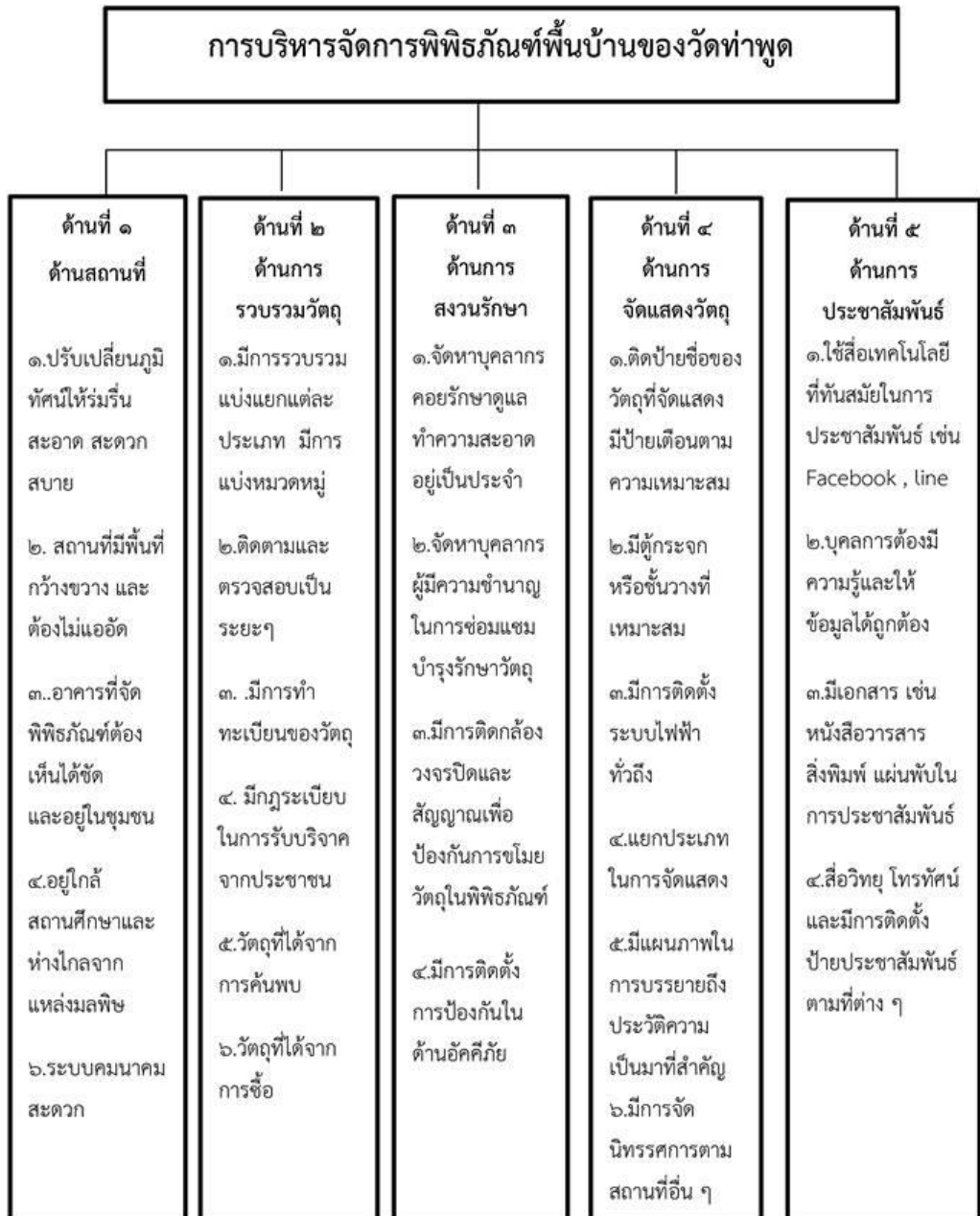
งบในการบริหารงานได้ต่อไป จึงต้องมีการจัดผ้าป่าสามัคคีเพื่อนำรายได้มาใช้ในการบริหารงาน และมีการบริจาคเข้าเป็นกองทุนพิพิธภัณฑสถาน โดยนำดอกผลมาใช้จ่ายซึ่งก็ไม่เพียงพอกับอัตราดอกเบี้ยที่ได้รับ จึงดำเนินงานไปตามกำลัง และสิ่งสำคัญคือ บุคคลากรที่บริหารงานคือผู้ที่มีจิตอาสาและรับผิดชอบงานตั้งแต่เริ่มก่อตั้งซึ่งเป็นกรรมการของวัดท่าพูด ที่ไม่ได้รับสิ่งตอบแทนแต่มีความพร้อมในการทำงาน การดูแลและที่สำคัญคือสามารถให้พิพิธภัณฑสถานยังคงอยู่ถึงปัจจุบันและเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป

๓. ผลสำเร็จของการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ถือได้ว่าเป็นวัดแห่งหนึ่งที่มีความเก่าแก่อายุมากกว่า ๒๐๐ ปี มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ชาติไทย ที่มีแหล่งโบราณสถาน มีวัตถุโบราณที่สำคัญ เป็นแหล่งกำเนิดภูมิปัญญาชาวบ้าน และมีศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านหลายอย่าง ซึ่งจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านและมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของประชาชนชาวจังหวัดนครปฐม พพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด จึงได้กลายเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอีกด้านหนึ่งของการเก็บรักษา การอนุรักษ์ การเรียนรู้และการเผยแพร่ที่สำคัญ ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคณะสงฆ์และไวยาวัจกรรวมไปถึงประชาชนในพื้นที่และยังมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ และร่วมกันพัฒนาพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านอย่างต่อเนื่อง

๔. ทั้งนี้แนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการพิพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ควรมีการวางแผนที่ดีในการบริหารจัดการ การกระจายงานและการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง พพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้นำชุมชนควรร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการเก็บรักษาที่ถูกต้อง โดยการแยกหมวดหมู่ให้ชัดเจน มีการระดมเงินทุนเพื่อจัดหาสถานที่หรือตู้นิรภัยเพื่อเก็บสิ่งของโบราณ หรือ สิ่งที่มีค่าของชุมชนให้ปลอดภัย พพิธภัณฑสถานพื้นบ้านของวัดท่าพูด ควรมีผู้รู้เฉพาะด้านในท้องถิ่นและร่วมกับวัดเพื่อช่วยกันจัดทำเอกสาร การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์อย่างฉลาดกับสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับชุมชนและสังคมร่วมกันเผยแพร่สิ่งที่มีค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม โดยรวมเพื่อจัดให้เกิดความรักและหวงแหนมรดกของชุมชนให้เป็นชาติ เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันให้ได้

๗.สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบว่า

๘. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

๑. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุท ควรร่วมกับหน่วยงานองค์กรอื่น ๆ ร่วมกันเผยแพร่สิ่งที่มีค่าและมีประโยชน์ต่อสังคม โดยรวมเพื่อจัดให้เกิดความรักและหวงแหนมรดกของชุมชนให้เป็นชาติ เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันให้ได้

๒. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุท ควรมีการเก็บรักษาที่ถูกวิธี โดยการแยกหมวดหมู่ให้ชัดเจน

๓. ระดมเงินทุนเพื่อจัดหาสถานที่หรือตู้นิรภัยเพื่อเก็บสิ่งของโบราณ หรือ สิ่งมีค่าของชุมชนให้ปลอดภัย

๔. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุท ควรมีผู้รู้เฉพาะด้านในท้องถิ่นและกับวัดเพื่อช่วยกันจัดทำเอกสาร การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์อย่างฉลาดกับสิ่งที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับชุมชนและสังคม

๕. ควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นขึ้น สามารถติดต่อประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนองค์เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อประโยชน์ต่องานพิพิธภัณฑ์และงานอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

๑. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุทควรนำผลการศึกษาวิจัยในงานด้านการบริหารจัดการซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่เฉพาะด้านมาใช้ประโยชน์

๒. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุทควรจัดให้มีการเสวนาทางวิชาการเพื่อนำเสนอผลการวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เป็นองค์ความรู้ใหม่สู่สาธารณชนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการวิจัยและพัฒนาสู่การปฏิบัติ

๓. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุทควรสนับสนุนให้มีการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของคณะสงฆ์ระดับภาคต่างๆ

๔. พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุทควรนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น โดยจัดฝึกอบรม ให้ทุนฝึกอบรม ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยกับนักศึกษา หน่วยงานราชการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ของท้องถิ่น

๕. ควรมีการปลูกฝังค่านิยมจิตสำนึกในการรักษาและหวงแหนวัฒนธรรมมรดกของภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการอนุรักษ์เก็บรักษาอย่างเป็นระบบไว้ในพิพิธภัณฑ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยคัดเลือกการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุท ซึ่งอาจทำได้ข้อมูลไม่ละเอียดครบถ้วนในทุกประเด็น ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านตามสถานที่ ต่าง ๆ เพื่อเป็นการเจาะลึกและได้ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น

๒) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth interview) จากบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key information) โดยผู้วิจัยคัดเลือกด้วยตนเอง ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนในทุกประเด็น ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรนำไปศึกษาในเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ที่รับผลจากการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของวัดท่าพุท อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ได้ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น

๓) ควรจะศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการดำเนินกิจการพิพิธภัณฑ์ของเอกชนหรือท้องถิ่น กับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

๔) ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการรวมกันเป็นเครือข่ายของพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการพิพิธภัณฑ์และการอนุรักษ์วัฒนธรรม

๕) ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเพื่อการท่องเที่ยวในระดับระดับจังหวัดนครปฐม

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ :

สุรียา รัตนกุล, พิพิธภัณฑ์ไทยในศตวรรษใหม่, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). ๒๕๔๕. หน้า ๓.

ผู้ให้สัมภาษณ์

นายกlinik สุวรรณพงษ์. ไวยาวัจกรวัดท่าพุท. ๒๐ ม.ค. ๕๙.